

ת"פ 11167/01/23 - מדינת ישראל נגד אברהים חב רמאן

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 11167-01-23 מדינת ישראל נ' חב רמאן(עציר)

בפני כבוד השופט אלעזר נחלון
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
אברהים חב רמאן

בשם המאשימה: עו"ד עפרי מלצר; עו"ד נתי בן חמו

בשם הנאשם: עו"ד חמזה קוטינה

גזר דין

א. כללי

1. הנאשם הורשע בדין, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון. הגיעה העת לגזור את עונשו.

ב. רקע תמציתי

2. ביום 21.2.23 הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירות של נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ניסיון הצתה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 448(א) סיפא בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, וכן ניסיון היזק בזדון ממניע גזעני לפי סעיף 452 בצירוף סעיפים 25 ו-144 לאותו החוק.

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן שבהן הודה הנאשם, הוא החליט ליידות בקבוק תבערה לעבר בית שבו מתגוררים יהודים, המצוי בסמוך לביתו, וממניע גזעני. ביום 5.12.22 בשעה 4:07 לערך הצטייד הנאשם בבקבוק תבערה, עטה רעלת פנים, הדליק את הבקבוק, רץ לעבר הבית והשליך לעברו את הבקבוק. הבקבוק נפל בחצר הבית והתלקח, ומאבטחים שהבחינו בנעשה כיבו את השריפה באמצעות חול ואבנים.

ג. תסקיר וראיות לקביעת העונש

4. תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם המליץ להשית על הנאשם "ענישה מוחשית ומציבת גבולות ברורים". בתסקיר צוין, בתמצית, כי הנאשם הוא צעיר כבן 19 ללא עבר פלילי, בן רביעי משישה לזוג הורים תושבי שכונת ראס אל עמוד. הנאשם מסר כי סיים 12 שנות לימוד, ולאחר מכן עבד בעבודות מזדמנות והתקשה להתמיד במקום אחד. הנאשם התקשה להסביר את מניעיו לביצוע המעשה, אם כי ציין שהיה במצב רגשי מורכב בשל פרידה

מבת זוג ושהושפע מסרטונים המעודדים פעולות טרור. הנאשם הביע חרטה והתייחס למעשה כאל טעות, אולם שירות המבחן ציין כי הרושם הוא שהחרטה נובעת בעיקר מההשלכות על חיי הנאשם עצמו, והוא לא בעל תובנה מעמיקה בנוגע למהות המעשה והשלכותיו. על רקע מכלול הנסיבות סבר שירות המבחן כי קיים מצד הנאשם סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, ועל כן המליץ על השתת עונש מאסר בפועל ומאסר מותנה שיהיה בהם כדי להרתיע.

5. המאשימה הגישה הצהרה בכתב מטעם נפגע העבירה, בהתאם לסעיף 18 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001. הנפגע ציין כי הוא ובני ביתו חיים בחרדות מהצתה, וכי בנותיו שחדרן סמוך לחצר חוששות פעמים רבות לישון בו ועוברות לישון בחדר נוסף (כאשר המשפחה מונה תשעה ילדים שגם כך מצטופפים בשני חדרי שינה, אחד מהם הוא החדר הסמוך לחצר). רעיית הנפגע מתקשה לישון ברציפות, וההורים חוששים בעת שילדיהם משחקים בחצר. הנפגע ציין באופן קונקרטי את החרדות שמהן סובל בנו הנכה.

ד. טענות הצדדים לעניין העונש

6. שני הצדדים הגישו עיקרי טענות בכתב והשלימו את טענותיהם בדיון.

7. לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם עומד על בין 40 ל-60 חודשי מאסר בפועל, והעונש המתאים לו עומד על 40 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי, פיצוי וקנס.

8. מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המאשימה מציינת כי המעשה בוצע על ידי הנאשם לבדו, לאחר שצפה בסרטונים מסיתים, לאחר תכנון והצטיידות, ממניע גזעני ומתוך מטרה לפגוע בבני אדם. עוד צוין כי לא ניתן לצפות את היקף התפשטות האש הניצתת כתוצאה מהשלכת בקבוק התבערה ואת הנזק שייגרם ממנה. במקרה שכאן, כך הודגש, המעשה בוצע בשעת בוקר מוקדמת שבה ניתן היה לצפות כי דיירי הבית ינומו את שנתם וממילא הסיכויים לפגיעה בהם גוברים, ורק בשל ערנות המאבטחים האירוע הסתיים ללא פגיעה בגוף או ברכוש. מכל מקום, בפועל נגרמו לדיירים חרדות, והמאשימה הפנתה בעניין אל הצהרת נפגע.

בנוגע לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה ציינה המאשימה את העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי ואת הודאתו במסגרת הסדר הטיעון.

9. הנאשם מצידו טוען כי מתחם העונש ההולם בעניינו עומד על בין 18 ל-32 חודשי מאסר, וכי העונש המתאים לו הוא בתחתיתו של המתחם, היינו 18 חודשי מאסר בפועל. לטענת הנאשם, המתחם שלו עתרה המאשימה תואם הרשעה בעבירה שהיא מעשה טרור מכוח סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, אולם הוא לא הורשע בעבירה כזו, והמתחם שהוא טוען לו מביא בחשבון את מגמת ההחמרה בענישה בעבירות שבהן הורשע.

מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה מדגיש הנאשם כי הוא יידה לבדו בקבוק תבערה יחיד באירוע יחיד. עוד טוען הנאשם כי על פי דבריו, כפי שהובאו בתסקיר, הוא ביצע את העבירה על רקע מצב רגשי מורכב והשפעה מסרטונים המעודדים פעולות טרור, וכי עד למעשה זה הוא לא נגרר להשתתף באירועים דומים המתרחשים באזור מגוריו. הנאשם מציין כי לא מדובר היה במעשה שתוכנן לאורך זמן; כי לא מדובר היה ב"תקופה רגישה" או ב"מקום רגיש" כלשונו; כי יידוי בקבוק התבערה לעבר החצר בשעה שבה לא נמצאים בה אנשים מלמד כי הוא לא ביקש לפגוע בהם; וכי מכל מקום לא נגרם בפועל נזק פיזי.

מבחינת נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ציין הנאשם את היותו צעיר, נעדר עבר פלילי, וכן את העובדה

שהוא שהה במעצר בשלב החקירה וב"מעצר בית" עד שלבקשתו נעצר מחדש לאחר הרשעתו. הנאשם ציין כי משפחתו היא נורמטיבית, מגנה את מעשיו ותיפגע ממאסרו שכן הוא מסייע בפרנסתה. הנאשם מדגיש כי הוא הודה והורשע בדין הראשון שנקבע לאחר שכתב האישום נקרא באוזניו, וכי הוא הביע חרטה, ואף ביקש לחזור למעצר כחלק מנטילת אחריותו.

10. הנאשם עצמו בדבריו לפני הביע חרטה על מעשיו וציין כי הוא מעוניין לחזור לחייו ולמעגל העבודה.

ה. דין

ה(1) גזירת הדין - כללי

11. סעיף 40ב לחוק העונשין קובע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו". סעיף 40ג(א) מורה כי בהתאם לעקרון ההלימה יש לקבוע "מתחם עונש הולם", וזאת תוך התחשבות "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה". חלק מהנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מנויות בסעיף 40ט לחוק, ובכללן מידת התכנון שקדם לביצוע העבירה, חלקו היחסי של הנאשם, מידת הנזק שנגרמה או שהייתה צפויה להיגרם מהעבירה, הנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, ועוד (וראו סעיף 40יב הקובע כי ניתן לשקול גם נסיבות אחרות שאינן מנויות בסעיף 40ט).

12. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, יש לגזור את העונש המתאים לנאשם, וזאת תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(ב) לחוק). נסיבות כאלה מפורטות בסעיף 40יא לחוק, וכוללות בין היתר את השלכת העונש על הנאשם ועל משפחתו, הנזקים שנגרמו לו מהעבירה ומהרשעתו, שאלת נטילת אחריותו על מעשיו ומאמציו להשתקם, מאמציו לתקן את תוצאות העבירה, שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות החוק, התנהגות חיובית כללית ותרומה לחברה, נסיבות חיים קשות, חלופי הזמן, ועברו הפלילי של הנאשם (וראו סעיף 40יב הקובע כי הרשימה המנויה בסעיף 40ט אינה סגורה וניתן לשקול גם נסיבות אחרות). כמו כן ניתן להתחשב בצורך להרתיע את הנאשם ולהרתיע את הרבים (סעיפים 40-40ז לחוק).

13. ככלל, העונש שייגזר על הנאשם יהיה בתוך המתחם שנקבע, אולם בית המשפט מוסמך לחרוג ממנו לקולא משיקולי שיקום או לחומרא משיקולי הגנה על שלום הציבור, בתנאים שפורטו בחוק (ראו סעיפים 40ד וכן 40ה לחוק).

ה(2) מתחם העונש ההולם למעשה שבו הורשע הנאשם

14. השיקולים הרלוונטיים לקביעת מתחם העונש ההולם הם כאמור הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה, ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה. אתייחס לשיקולים אלה.

ה(2)(1) הערכים החברתיים שנפגעו

15. ידוי בקבוקי תבערה פוגע בשורה של ערכים, וביניהם חיי אדם, שלמות הגוף, שלום הנפש, שלמות הרכוש, וכן הסדר הציבורי (ראו ע"פ 8114/22 מדינת ישראל נ' ראזם, פסקה 17 (30.1.2023)); ע"פ 6245/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (8.11.2022) כחלק מסקירת גזר דינו של בית משפט המחוזי שם; בש"פ 9202/09 עבאסייה נ' מדינת ישראל (23.11.2009); ע"פ 5590/16 נתשה נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (17.1.2018)). כאשר מדובר בידידי

בקבוקי תבערה לעבר בית, הפגיעה הכללית בערך של שלום הנפש לובשת ביטוי קונקרטי יותר של פגיעה בתחושת הביטחון האישי אשר אמור אדם לחוש בביתו הוא מבצרו.

16. המניע הגזעני לא רק מגביר את חומרת המעשה, כאמור להלן, אלא מביא לפגיעה נפרדת בערכים נוספים, ובהם לכידות חברתית, ועלול להגביר מתח ושנאה בין קבוצות שונות (ראו והשוו ע"פ 5794/15 מדינת ישראל נ' טויטו, פסקה 14 (31.1.2016)).

17. מידת הפגיעה בערכים הנזכרים נגזרת מנסיבות ביצוע העבירה, כאמור להלן.

ה(2)(2) נסיבות ביצוע העבירה

18. מבחינת נסיבות ביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין), הרי שמדובר במעשה מתוכנן שלצורך עשייתו הצטייד הנאשם בבקבוק תבערה וברעלה, אם כי לא עולה שהתכנון היה ארוך במיוחד. הנאשם ביצע את המעשה לבדו. הנזק שעלול היה להיגרם לחיים לגוף ולרכוש הוא כבד, וזאת נוכח העובדה שבקבוק התבערה הושלך מאזור סמוך ובאשמורת הבוקר, היינו בעת שדרי הבית נמים את שנתם. נראה שהנזק הנפשי שנגרם בפועל הוא משמעותי, כעולה מהצהרת הנפגע לגבי ההשפעה על שלומם הנפשי של בני הבית ובכלל זה ילדים רכים. גם המניע למעשה, שהוא כאמור היותם של דיירי הבית יהודים, והמטרה לפגוע בחייהם, מהווים נסיבה מחמירה, הן מבחינת הצורך בהרתעה והן מבחינת הפגיעה שהם משקפים בערכים נוספים, כאמור לעיל. [1] הנאשם אמנם בגיר צעיר, אך לא נטען כי לא הייתה לו יכולת להבין את משמעות מעשהו או כי קיימות נסיבות חריגות אחרות בעניינו.

ה(2)(3) מדיניות הענישה הנהוגה

19. העונש המרבי לעבירת נשיאת הנשק שבה הורשע הנאשם הוא עשר שנות מאסר; העונש המרבי לעבירת ניסיון הצתה בנסיבות מחמירות הוא עשרים שנות מאסר; והעונש המרבי על ניסיון היזק בזדון ממניע גזעני הוא שש שנות מאסר.

20. יש גם לציין כי על פי הוראת השעה שבסעיף 144(ז), העונש על עבירות נשק המנויות בסעיף, ובכללן עבירת נשיאת הנשק, לא יפחת מרבע מן העונש המרבי, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו. עם זאת, אין הכרח שכל העונש יהיה דווקא בדרך של מאסר בפועל.

21. הנאשם הורשע כאמור בניסיון הצתה במטרה לפגוע בבני אדם, שכן מעצם טיבו בקבוק תבערה מיועד לגרום לשריפה. בית המשפט העליון עמד לא אחת על הייחודיות של תכונות האש והמסוכנות הרבה הגלומה בה. כך למשל צוין כי "האש היא אכזרית. היא חמקמקה. היא עוצמתית. הסכנה הטמונה בה היא רבה, ותוצאותיה אין לשער. האש יכולה להתפשט תוך שניות ודקות. היא יכולה לגרום לנזק אדיר לרכוש. היא יכולה לגרום למוות...". (ע"פ 4743/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (17.8.2022)). בית המשפט אף עמד על כך שמעבר למדרג הקבוע בעבירת ההצתה עצמה, המתבטאת בקיומה של צורה מוחמרת שבה הורשע הנאשם, "ניתן להצביע על מדרגי ביניים של חומרה" התלויים בין היתר בשאלת המטרה לפגיעה, הנזק בפועל והנזק הפוטנציאלי כתוצאה מן המעשה (ע"פ 4036/13 אמארה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (5.10.2014)). בראי "מדרגי ביניים" אלה, הרי שבמקרה שכאן למרבה המזל לא נגרם בפועל נזק גוף או רכוש, אולם המטרה הייתה כאמור לפגוע בתושבי הבית, והנזק הפוטנציאלי היה לא מבוטל, כפי שיפורט להלן.

22. מעבר להתייחסות לעבירת ההצתה באופן כללי, בית המשפט העליון התייחס פעם אחר פעם לחומרה עמוד 4

הגלומה ביידי בקבוקי תבערה בכלל, ועל רקע גזעני-לאומני בפרט:

סוג עבירות זה, שעניין בקבוקי תבערה, מחייב ענישה מחמירה. תוצאותיו של בקבוק תבערה, וכבר היו דברים מעולם, עלולות להיות קשות ביותר, וראוי אפוא כי ייצא הקול שהענישה בכגון דא לא תהא קלה. וכבר חזרתי והדגשתי בעבר שעל בתי המשפט "להעביר מסר חד משמעי ונוקב של הרתעה מפני מעשים אלו שחוזרים ונשנים לצערנו ולא פעם מסתיימים בפגיעה ממש", וכן כי במעשים אלו שמבוצעים על רקע אידיאולוגי-לאומני "נדחים שיקולים אחרים מפני שיקול ההרתעה". לפיכך, על יידי בקבוקי תבערה העלולים לגרום להתלקחות רחבה ואף לפגיעה באדם, ראוי שתינתן ענישה הולמת. בהתחשב במסוכנות הרבה של העבירות הללו יש הכרח, אפוא, במדיניות של ענישה מכבידה על מנת להוקיע, להרתיע ולשרש מעשים שכאלה. מדיניות ענישה זו תבטא באופן הולם את ההגנה על הערך החברתי הנפגע כתוצאה מפעילות עבריינית זו - שמירה על ביטחון הציבור ושלטון החוק

(ע"פ 2337/13 קואסמה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (16.9.2013) בהשמטת אסמכתאות; ראו גם ע"פ 3708/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (13.7.2021); ע"פ 3511/17 מדינת ישראל נ' אבו ריא, פסקה 17 (17.9.2017)).

כמו כן צוין שיש להתייחס אל בקבוקי תבערה כאל "נשק חם לכל דבר ועניין" (ע"פ 4400/13 עבאסי נ' מדינת ישראל, פסקה 48 (3.2.2014); ע"פ 2206/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (3.11.2016)). לפיכך, מגמת ההחמרה הכללית הנוגעת לעבירות נשק אמורה לחול גם על עבירות הקשורות לבקבוקי תבערה (למגמה זו ראו למשל ע"פ 579/22 מדינת ישראל נ' טחאינה, פסקאות 15-16 (13.6.2022); ע"פ 6383/21 קריף נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (13.2.2022)).

23. עיון בפסקי דין שניתנו ביחס ליידי בקבוקי תבערה, הן אלה שאליהם הפנו הצדדים (שחלקם הם מלפני זמן) והן אחרים, מלמד כי הם פרושים על פני מנעד ענישה רחב. לצד נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, שמטבע הדברים שונות בעניינו של כל נאשם, נובע המנעד גם מנסיבות הקשורות לביצוע העבירה: האם מדובר היה במעשה של יחיד או בחבורה; כמות הבקבוקים שנזרקו; מידת הנזק הפוטנציאלי והנזק בפועל; האם המניע היה גזעני-לאומני; האם הנאשם הורשע גם ב"מעשה טרור"; ועוד.

כך, למשל, בע"פ 6204/13 סופר נ' מדינת ישראל (28.1.2014) מדובר היה בנאשם שהכין בקבוק תבערה, ונסע עם אחרים לביתו של ערבי, שם השליך את הבקבוק לעבר גדר שהקיפה את הבית. הבקבוק התנפץ והצית חלק מהבד שעטף את הגדר. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר, וגזרה על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם (לצד עונשים נוספים). בית המשפט העליון ציין כי המתחם הולם ולא התערב בגזר הדין על רקע נסיבותיו האישיות של הנאשם. עם זאת, נראה כי מאז אותו פסק דין חלה כאמור החמרה בענישה בעבירות נשק בכלל, ובעבירות הקשורות ליידי בקבוק תבערה בפרט.

בע"פ 2206/16 הנזכר מדובר היה בשני קטינים כבני 15 שהכינו בקבוק תבערה והשליכו אותו אל מתחם מגורים של יהודים. הערכאה הדיונית גזרה על הנאשמים עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט העליון ציין כי שיקולים שיקומיים והמגמה החיובית של הקטינים לאחר גזר הדין מצדיקים להקל בעונשם והעמידו על 12 חודשים. המקרה שכאן חמור יותר שכן מדובר בבגיר וכפי שצוין התסקיר בעניינו אינו חיובי במלואו, אך מנגד המעשה לא בוצע בחבורה.

בע"פ 6245/22 הנזכר מדובר היה בקטין שיחד עם שני חברים יידו שלושה בקבוקי תבערה לעבר בית בדרכם לבית הספר, ממניע גזעני-לאומני. הקטין עשה זאת תוך הפרת תנאים מגבילים שהוטלו עליו בהליך נוסף, שכן צעד לבית הספר ללא ליווי של הוריו. אחד הבקבוקים התלקח בחצר, והשניים האחרים עברו את הגדר, כשאחד מהם נחת סמוך לדלת. הערכאה הדיונית הטילה על הקטין עונש של 14 חודשי מאסר בפועל, אולם בית המשפט העליון החמיר את עונשו והעמידו על 20 חודשים (לצד עונשים נוספים). יצוין כי המקרה שכאן חמור פחות במובן זה שיודה בקבוק תבערה אחד, הנאשם לא הורשע במעשה טרור, הוא נעדר עבר פלילי, ולא ביצע את המעשה תוך הפרת תנאי שחרור. מנגד, לא מדובר בקטין, על כל המשתמע מכך.

בע"פ 3511/17 הנזכר, הנאשמים הכינו שישה בקבוקי תבערה, הגיעו ליישוב יהודי, השליכו את הבקבוקים לעבר מתחם ריק מאדם וגרמו לשריפה ולנזק רכוש. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר. בית המשפט העליון ציין כי המתחם "נוטה לקולא" ואף החמיר בעונש שנגזר והעמידו על 12 חודשי מאסר בפועל (לצד עונשים נוספים). במקרה שכאן מדובר אמנם בבקבוק אחד בלבד, אך הוא חמור יותר מבחינה זו שהבקבוק הושלך לעבר בית מגורים בעת שדייריו היו מצויים בתוכו וישנו שנת ישרים.

בע"פ 9821/16 פלוני נ' מדינת ישראל (30.11.2017) מדובר היה בהליך מרובה אישומים ונאשמים, שהשמיני שבהם התייחס לאירוע של יידוי בקבוק תבערה לעבר בית של יהודים על ידי הנאשם, כאשר אדם נוסף ידה גם הוא בקבוק כאמור ושניים אחרים יידו אבנים. הערכאה הדיונית קבעה כי מתחם העונש ההולם עבור אישום זה הוא בין 2 ל-4 שנות מאסר. העונש שנגזר על הנאשם היה כולל בגין כלל האישומים, אך בית המשפט העליון לא הסתייג מן המתחם ולא התערב בעונש הכולל. המקרה שכאן חמור פחות במובן זה שמדובר על אירוע של יידוי בקבוק תבערה יחיד ושלא בחבורה.

בע"פ 2090/22 מדינת ישראל נ' פלוני (29.5.2022) מדובר היה בקטין, שיחד עם אחרים יידה בשעת לילה מאוחרת בקבוקי תבערה לעבר עמדת משטרה, וכשהשוטרים יצאו לעברם השליכו עליהם בקבוק תבערה שנפל בסמוך אליהם וסיכן את חייהם. הערכאה הדיונית גזרה על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט העליון החמיר בעונשו והעמידו על 25 חודשים. המקרה שכאן חמור פחות מבחינה זו שיודה בקבוק אחד, שלא בחבורה, לא לעבר בני אדם באופן ישיר, הנאשם לא הורשע במעשה טרור והוא אינו בעל עבר פלילי. מנגד, הנאשם הוא בגיר ולא קטין, על כל המשתמע מכך.

בת"פ (מחוזי ים) 68368-12-19 מדינת ישראל נ' סלאימה (19.11.2020) מדובר היה במי שייצר בקבוק תבערה והשליכו אל עבר בית בשעת לילה מאוחרת, וזאת במקביל לאדם אחר שהשליך שני בקבוקים נוספים. בשל המעשים התלקחה אש בחצר הבית ובסמוך לרכב חונה. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם בגין מעשה זה נע בין 20 ל-42 חודשי מאסר, ואת עונשו של הנאשם, כבן 20, העמיד על 28 חודשי מאסר, בין היתר נוכח עבירה נוספת שבה הורשע וכן נוכח עברו הפלילי. במקרה שכאן יודה בקבוק אחד ושלא יחד עם אחר.

בת"פ (מחוזי ים) 37387-04-18 מדינת ישראל נ' דחל אללה (18.2.2019) מדובר היה במי שייצר עם אחרים בקבוקי תבערה ויידה אותם לעבר המרכז הרפואי הדסה הר הצופים בשתי הזדמנויות שונות, כאשר בכתב האישום לא יוחס לו מניע גזעני-לאומני. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, ונגזרו על הנאשם, כבן 18.5 בעת האירועים ונעדר עבר פלילי, 20 חודשי מאסר (לצד עונשים נוספים). במקרה שכאן מדובר על אירוע יחיד ומשך תכנונו היה ככל הנראה קצר יותר, אולם מנגד הנאשם ביצע אותו ממניע גזעני-לאומני.

גם בת"פ (מחוזי י-ם) 7942-05-18 מדינת ישראל נ' הנדי (15.01.2019) מדובר היה במי שייצר עם אחרים בקבוקי תבערה ויידה אותם לעבר המרכז הרפואי הדסה הר הצופים, כאשר לא יוחס לו מניע גזעני-לאומני. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-30 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם, כבן 20 בעל עבר פלילי משמעותי, 20 חודשי מאסר (בנוסף לעונשים נוספים, כאשר חלק מן העונש ירוצה בחופף לעונש קודם). בית משפט העליון דחה את ערעור הנאשם על גזר דין זה ועל גזר דין נוסף שניתן בעניינו, הדגיש את החומרה שבידיו בקבוקי תבערה וציין כי "העונשים הולמים ולוקחים בחשבון, בין היתר, את גילו הצעיר" של הנאשם (ע"פ 2330/19 הינדי נ' מדינת ישראל (16.1.2020)). עם זאת, במקרה שכאן המעשים בוצעו כאמור ממניע גזעני-לאומני.

בת"פ (מחוזי י-ם) 35405-03-20 מדינת ישראל נ' ראזם (15.10.2020) אישר בית המשפט הסדר שכלל עונש של שלוש שנות מאסר בפועל לנאשם, שכמו במקרה שכאן יידה בקבוק תבערה דולק ואבנים בשעת לילה לעבר בית על רקע לאומני, בלא שנגרם נזק פיסי. יצוין כי הנאשם ביצע את המעשה בהיותו כבן 18. עם זאת, באותו מקרה ההרשעה הייתה גם במעשה טרור (הנאשם חזר בו מערעורו בהמלצת בית המשפט העליון, ע"פ 8765/20).

בת"פ (מחוזי י-ם) 40011-04-14 מדינת ישראל נ' עביד (21.9.2015) הפנה בית המשפט לפסיקה קודמת שבה בגין ידיו בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב או בניין מגורים נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 12 ל-40 חודשי מאסר בפועל, וציין כי במקרה שבו מדובר גם על ידיו בקבוקי תבערה לעבר בני אדם המתחם צריך לנוע בין 12 ל-50 חודשי מאסר בפועל. עם זאת, מדובר בפסיקה ישנה, וגם הנאשם עצמו אינו סבור שהרף התחתון של המתחם צריך להיות פחות מ-18 חודשים, ובצדק לטעמי.

ה(2)(4) המסקנה בעניין מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם

24. על רקע הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה שבהם במקרה שכאן כעולה מן האמור לעיל; על רקע נסיבות ביצוע העבירה על ידי הנאשם; על רקע פסקי הדין שהובאו, לרבות הנסיבות לחומרא ולקולא בכל אחד מהם; ועל רקע מגמת החמרה הנמשכת בענישה בעבירות נשק בכלל וביחס ליידיו בקבוקי תבערה בפרט - סבורני כי במקרה שכאן יש להעמיד את מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם על בין 20 ל-36 חודשי מאסר בפועל. [2]

25. כמו כן בשים לב לפגיעה בדיירי הבית, סבורני כי המתחם אמור לכלול עונש של פיצוי.

ה(3) נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

26. בגזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה (סעיף 40א לחוק העונשין). במקרה שכאן מדובר בצעיר כבן 19, המצוי בתחילת דרכו ונעדר עבר פלילי כלשהו והדבר רלוונטי גם לעניין הפגיעה של העונש בו. כמו כן לטעמי יש ליתן משקל ממש לנזק שהנאשם נטל אחריות על מעשיו כבר בתחילת ההליך (וכפי שהוא ציין בצדק, בדיון השני בהליך), והביא לחיסכון במשאבים שיפוטיים ובמשאבי גורמי האכיפה.

27. מנגד, יש ליתן משקל להתרשמות שירות המבחן בנוגע למידה המוגבלת של הבנת הנאשם את ההשלכות החמורות של מעשיו, את הערכתו כי נשקף ממנו סיכון להישנות המעשים, ואת ההמלצה להטיל ענישה "מוחשית ומציבת גבולות ברורים" לצורך הרתעה. כמו כן יש להתחשב בגישה הכללית שלפיה בעבירות ממניע לאומני יש לתת בכורה לשיקולי ההרתעה (פיסקה 23 לעיל; ע"פ 3982/22 מדינת ישראל נ' חג'וג', פיסקה 11 (27.10.2022) ועוד רבים).

28. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של המתחם, אך לא

בתחתיתו ממש, ולהעמידו על 21 חודשי מאסר בפועל לצד עונשי מאסר על תנאי כאמור להלן.

29. כמו כן בשים לב לנזק לדיירי הבית, סבורני כי יש לחייב את הנאשם לשלם לנפגע פיצוי בסך של 10,000 ₪.

ו. סיכום

30. נוכח כל האמור, נגזרים בזאת על הנאשם העונשים הבאים:

א. 21 חודשי מאסר בפועל, שמהם ינוכו ימי מעצרו בגין ההליך שכאן.

ב. מאסר על-תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך שלוש שנים מיום שחרורו. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות, עבירת הצתה או עבירת נשק מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך שנתיים מיום שחרורו. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או עבירת נשק מסוג עוון.

ד. פיצוי בסך של 10,000 ₪. הפיצוי ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים, החל מיום 10.8.23 ובכל 10 בחודש שלאחר מכן. לא ישולם אחד התשלומים במלואו ובמועדו תעמוד יתרת הסכום לפירעון מיידי.

31. ניתן לערער על פסק הדין בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב סיוון תשפ"ג, 11 יוני 2023, במעמד הצדדים.

[1] יצוין כי טענת הנאשם שלפיה השלכת בקבוק התבערה לעבר החצר מלמדת על העדר כוונה לפגיעה בבני אדם (סעיפים 24-25 לעיקרי הטיעון מטעמו) אינה תואמת את העובדות שבהן הודה בנוגע להשלכת בקבוק התבערה "לעבר הבית" (סעיף 4 לכתב האישום), ואת העבירות שבהן הורשע הכוללות הצתה במטרה לפגוע בבני אדם.

[2] יצוין כי אין מניעה לכך שהרף התחתון של עונש המאסר בפועל יהיה נמוך מהעונש המזערי לנשיאת נשק, בשים לב לכך שנקבע מפורשות כי עונש זה יכול לכלול גם מאסר על תנאי. ליחס בין העונש המזערי לבין הרף התחתון של מתחם

העונש ההולם ראו ע"פ 8687/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.8.2021) ובהפניות שם.